پاورقی(۲۲)

مروری بر خاطرات ۱۰ساله هوشیار زیباری
در قالب میهمان ایرانی

منبع: الحیات . مترجم: محمدعلی عسگری

هوشیار زیباری

از این‌رو به ما گفتند خودتان را به‌عنوان ایرانی و از اعراب جنوب اهواز معرفی کنید چون به لهجه عربی عراقی هم حرف می‌زنید و این پوشش خوبی است. شما را در دانشکده شهید فیصل دوم که یک دبیرستان نمونه است و اختصاص به فرزندان شهدا و عشایر دارد، اسکان می‌دهیم.

آنجا مثل یک اردوگاه بود. از جهت امنیتی و از جهات دیگر، چون نمی‌خواستند توجه کسی را جلب کند. ما چهار تا جوان بودیم که در یک اتاق می‌خوابیدیم و خورد و خوراک هم بر اساس همان برنامه‌های نظامی اردن تهیه می‌شد تا توجه سفارت عراق را هم جلب نکند.

به شما گذرنامه دادند؟

بله، گذرنامه‌های اردنی مخفی دادند. وقتی به دانشگاه می‌رفتیم نگهبانان ما یا از دفتر پادشاهی یا ریاست ستاد ارتش اردن بودند و ما را به‌عنوان میهمانان ایرانی معرفی می‌کردند. ما برگه‌های هویت و دیپلم داشتیم و شرایط خیلی دشواری بود. دوستان دانشگاهی ما بر این باور بودند که ما ایرانی هستیم. من به هرحال دروس دانشگاهی‌ام را به مدت چهارسال در اردن تمام کردم. جامعه‌شناسی و سیاست بین‌الملل را در دانشگاه اردن که یک دانشگاه بسیار قدیمی است، خواندم. در طول تحصیلات دانشگاهی سال ۱۹۷۵ بود که انقلاب کردستان فروپاشید. من آن موقع سال سوم بودم. در آن زمان ما روزنامه‌های «الحیات» و «الحوادث» را دنبال می‌کردیم و به رادیو اسراییل و بی‌بی‌سی گوش می‌دادیم. به‌خصوص ماجرای جنگ اکتبر را خیلی پیگیری می‌کردیم. در طول آن دوره بود که من توانستم رفقای بسیاری بین فلسطینی‌ها پیدا کنم و اخبار و بحث‌ها را پیگیری کنم. حضور من در آنجا موجب می‌شد تا بر اوضاع اعراب و فلسطین اشراف بیشتری داشته باشم. دیگر مثل اربیل و بغداد منزوی نبودم. ما به سوریه و بیروت می‌رفتیم، آن زمانی بود که گروه طالبانی شروع به تاسیس اتحادیه میهنی کرد.

گفتم سال ۱۹۷۵ انقلاب فروپاشید و این برای ما یک ضربه سنگین بود. نمی‌دانستم دوباره از همین راه به ایران برگردم؟ آیا هنوز برنامه‌ها سرجایش بود؟ مسعود و ملامصطفی و دیگران تقریبا در ایران در حالت بازداشت بودند. آنها را از هم جدا و تحت مراقبت شدیدی قرار داده بودند. آیا باید دوباره به بغداد برمی‌گشتم؟ بعد از فروپاشی این انقلاب برخی از دوستان بزرگم در عراق باقی ماندند و برخی به ایران انتقال پیدا کردند. سازمان اطلاعات به آنها فشار می‌آورد و می‌گفت باید به هر ترتیبی شده (زیباری) به بغداد برگردد. بنابراین دو نفر را به همراه نامه‌هایی نزد من فرستاده بودند و من بعد از تجربه آن «قصر النهایه» دیگر جزو اپوزیسیون بودم و جواب دادم که به هیچ قیمتی حاضر به آمدن نیستم. بعد برادر بزرگ‌ترم نامه‌ای به من فرستاد که خیلی تحت تاثیر قرار گرفتم. در آن نامه گفته بود من صاحب فرزندی به نام عبدالکریم شده‌ام – همسرم اهل عمادیه است؛ شهری تاریخی در کردستان عراق و از یک خانواده سرشناس – ظاهرا پدرم به‌خاطر علاقه‌ای که به عبدالکریم قاسم داشت، این نام را بر پسرم گذاشته بود. در این نامه گفته شده بود که من در برابر فرزند و همسر و برادران کوچک‌ترم مسوول هستم و باید برگردم. گفته بود همه ما می‌خواستیم این انقلاب پیروز شود اما شکست خورد و اینکه تو تا کی می‌خواهی آنجا بمانی؟ من نامه‌ای به مسعود نوشتم و گفتم قصد برگشتن دارم. او شرایط ما را می‌دانست. گفت برگرد، هیچ مشکلی نیست ولی مراقب خودت باش. باید به سفارت عراق در امان (پایتخت اردن) می‌رفتم. آنها در اردن دنبال من می‌گشتند زیرا سازمان امنیت عراق بر این باور بود که ما در دانشکده نظامی اردن مشغول دیدن آموزش‌های نظامی هستیم. آنها از خود پرسیده بودند اردن کارش به اینجا رسیده که علیه عراق و حزب بعث توطئه می‌کند؟ سفارت رفتم و از من استقبال کردند. گفتند کمکت می‌کنیم. گفتم من به این شرط به عراق می‌آیم که بتوانم دوباره برای تکمیل درس‌هایم به اردن برگردم چون یک سال دیگر از دانشگاه هم مانده است. گفتند گذرنامه به تو می‌دهیم و می‌توانی برگردی. تو متولد این کشور هستی و هیچ مشکلی وجود ندارد. البته اینها دروغ‌های مقامات امنیتی عراق بود. گفتند ما حتی مجوز صدور گذرنامه از شخص صدام‌حسین، معاون رییس‌جمهور داریم که دیگر «صددرصد» است. گفتند کسی در فرودگاه هست که این گذرنامه‌ها را تحویل تو خواهد داد. من و پسرعمویم به فرودگاه رفتیم. آن موقع تعدادی دیگر از رفقای ما تصمیم گرفتند در اردن بمانند و به عراق برنگردند. فرودگاه که رفتیم، دیدیم تنها «اجازه برای یک سفر» داده شده است. وقتی این برگه را خواندم، گفتم این آخرش است. مسوول گذرنامه‌های اردنی دیگر به من اجازه ورود به این کشور را نخواهند داد. حالا چه کنم؟ با مدیر امنیت اردن تماس گرفتم که یک فرد کرد بود. گفتم: خواهش می‌کنم با فرودگاه تماس بگیر. من می‌خواهم بتوانم به امان برگردم. او خیلی متاثر شد و گفت: باشد. ولی چرا؟ داستان را برایش شرح دادم. با فرودگاه تماس گرفت و آن وقت به من اجازه دادند که به امان برگردم. بعدها به امان بازگشتم و درسم را تکمیل کردم و بعد به جریان انقلاب پیوستم و این داستان ادامه داشت تا به سقوط صدام ختم شد.

روزی که صدام اعدام شد شما وزیر بودید، چه احساسی داشتید؟

او قطعا مستحق اعدام بود. دلایل و قراین بسیاری وجود داشت و او جرایم متعددی مرتکب شده بود اما روش اعدام او درست نبود.

ادامه دارد

عکس: Gettyimages

«فلوجه» به تصرف «القاعده» در آمد
آتش در «انبار»

سودابه رخش: نوری المالکی، نخست‌وزیر عراق می‌گوید دولتش درگیر مبارزه با فتنه است. منظور او از فتنه گروه‌های تندرو سنی مرتبط با القاعده هستند که آرامش را از استان الانبار گرفته و در اندیشه خودمختاری هستند. اما مخالفان مدعی هستند که فتنه را خود دولت عراق با سیاست‌های تبعیض‌آمیزش علیه سنی‌ها به پا کرده است. ریشه درگیری‌های اخیر هر چه باشد، امروز عراق را در معرض تبدیل‌شدن به سوریه همسایه غربی‌اش قرار داده است. گزارش‌ها حاکی است که شبه‌نظامیان مرتبط با گروه القاعده توانسته‌اند کنترل شهر «فلوجه» در استان انبار را در دست بگیرند. به گزارش بی‌بی‌سی، شهر فلوجه از نظر استراتژیکی یکی از مهم‌ترین شهرهای عراق است که از زمان حمله آمریکا و نیروهای موتلفش به عراق، تا دو سال پیش از خروج نیروهای نظامی آمریکا، تحت کنترل این نیروها بود. یک گروه وابسته به شبکه القاعده موسوم به«دولت اسلامی عراق و شام» کنترل بخش‌های جنوبی شهر را به دست گرفته است. با این حال بازار خبرهای ضد و نقیض داغ است. در حالی که منابع عراقی از ادامه درگیری‌ها میان ارتش با القاعده در دو شهر الرمادی و الفلوجه خبر دادند، شورای نظامی قبایل عراق اعلام کرد که اخبار تبدیل فلوجه به‌عنوان «پایتخت اسلامی» از سوی شورشیان القاعده صحت ندارد. به گزارش اسکای‌نیوز‌عربی، درگیری‌ها در دو شهر الرمادی و فلوجه در استان سنی‌نشین الانبار واقع در غرب عراق همچنان ادامه دارد و به گفته منابع عراقی گروه «دولت اسلامی عراق و شام» وابسته به القاعده توانسته چند پایگاه را که پیش‌تر بر آن سلطه پیدا کرده بود، حفظ کند. این در حالی است که اهالی شهر فلوجه سلطه القاعده بر این شهر را تکذیب و اعلام کردند که سران قبایل عراقی که از سوی ارتش حمایت می‌شوند بر این شهر سلطه داشته و گروه‌های مسلح را بیرون رانده‌اند. در مقابل یک منبع امنیتی بلندپایه در استان الانبار اعلام کرد که شهر الانبار از سلطه ارتش به طور کامل خارج شده و به اشغال گروه«دولت اسلامی عراق و شام» موسوم به«داعش» درآمده است. همچنین برخی از منابع در گروه‌های قبیله‌ای عراق که همراه با ارتش می‌جنگند، اعلام کردند که به پیروزی‌های اساسی در استان الانبار دست یافته‌اند و توانسته‌اند موفقیت‌هایی را در چهار منطقه دیگر به دست آورند. در همین حال محمد البجاری، سخنگوی تحصن‌کنندگان فلوجه با تکذیب این خبر تاکید کرد که شهر فلوجه هنوز در کنترل نیروهای قبایل و ارتش عراق است. در همین حال نوری المالکی گفته است عملیات نظامی نیروهای دولتی تا نابودی تمام «گروه‌های تروریستی» ادامه خواهد یافت. به گزارش «الجزیره» نیروهای وابسته به گروه «دولت اسلامی عراق و شام» طی ماه‌های اخیر توانسته‌اند نفوذ خود را در استان سنی‌نشین انبار در غرب بغداد تا مرز سوریه گسترش دهند. این گزارش اضافه کرده است که عشایر سنی در این استان مانع ورود نیروهای ارتش به فلوجه شده‌اند. «الجزیره» اضافه کرده است، نیروهای دولتی در حال مذاکره با روسای عشایر و قبایل سنی برای ورود به شهر فلوجه هستند. برپایه این گزارش‌ها، در جریان درگیری روز جمعه در رمادی و فلوجه دست‌کم صدنفر کشته شده‌اند. تنش‌ها در استان انبار پس از آن بالا گرفت که نیروهای امنیتی و ارتش عراق اقدام به برچیدن چادرهای معترضان سنی‌مذهب در این استان کردند. این تحصن از یک سال پیش و در اعتراض به سیاست‌های دولت آغاز شده بود. نوری‌المالکی که می‌گفت محل تحصن به پناهگاهی برای نیروهای القاعده تبدیل شده است، دستور برچیدن چادرها را صادر کرد. این اقدام باعث خشم عشایر انبار و درگیری آنها با نیروهای دولتی شد. پس از توافق صورت‌گرفته برای خروج ارتش از شهرها به منظور آرام‌کردن اوضاع و سپردن امنیت به نیروهای پلیس محلی، نیروهای مرتبط با القاعده به شهرهای رمادی و فلوجه یورش بردند. همزمان یکی از مقام‌های سازمان‌ملل می‌گوید شمار پناهجویان عراقی در اردن رو به افزایش است. با بالاگرفتن درگیری‌ها جان کری، وزیر امور خارجه ایالات متحده گفت آمریکا از دولت عراق در برابر شبه‌نظامیان سنی پشتیبانی می‌کند اما قصد ندارد که نیروهای نظامی خود را به این کشور بازگرداند. کری در بیت‌المقدس به خبرنگاران گفت: «ما در کنار دولت عراق می‌ایستیم تا این تحرکات برای ایجاد بی‌ثباتی را عقب برانیم. اما به اینکه نیرو بفرستیم فکر نمی‌کنیم، این جنگ خودشان است. این تصمیمی است که پیش از اینها گرفته‌ایم.» با این حال سناتورهای جمهوریخواه آمریکا، به این دلیل که گروه‌های وابسته به القاعده کنترل بخش‌هایی از عراق از جمله شهر فلوجه را که پیش‌تر توسط نیروهای آمریکایی کنترل می‌شد، در دست گرفته‌اند، دولت باراک اوباما را سرزنش کردند. به گزارش فاکس‌نیوز، جان مک‌کین و لیندسی گراهام، سناتورهای جمهوریخواه آمریکا حوادث اخیر عراق را غم‌انگیز و قابل پیش‌بینی خوانده و عنوان کردند که باراک اوباما، رییس جمهوری آمریکا این تفکر غلط را به آمریکایی‌ها منتقل کرد که رهبران عراق خواستار خروج نیروهای آمریکایی از کشورشان بودند.

فلسطین به صلح پایبند است

محمود عباس، رییس تشکیلات خودگردان فلسطین در دیدار با جان مک‌کین، و سه سناتور آمریکایی در مقر تشکیلات خودگردان در رام‌الله گفت: طرف فلسطینی به تحقق صلح دایم از طریق مذاکره با اسراییل پایبند است. عباس همچنین از کمک‌های آمریکا به مردم فلسطین قدردانی کرد.(الشرق الاوسط)

نمایش «پوتین»

ولادیمیر پوتین، رییس‌جمهوری روسیه و الکساندر لوکاشنکو، همتای بلاروسی‌اش با حضور ستاره سابق هاکی روی یخ روسیه موفق شدند تیم ستاره‌های هاکی روسیه را ببرند. پوتین پس از حملات انتحاری ولگاگراد، به این شهر رفت و از محل برگزاری المپیک دیدن کرد. .(صدای روسیه)

قانون اساسی پاکستان، شاکی «مشرف»

نواز شریف، نخست‌وزیر پاکستان گفت: پرونده پرویز مشرف یک شکایت فردی نیست بلکه شاکیان اصلی این پرونده دولت و قانون اساسی پاکستان هستند. او گفت: از آنجا که پرونده مشرف، در دست رسیدگی است، هرگونه اظهارنظری شاید ناجوانمردانه باشد؛ با وجود این می‌گویم شاکی واقعی پرونده، قانون اساسی است. (ایسنا)

نگاه بیرون

کشنده‌ترین سلاح‌ها هم جواب نمی‌دهد

The New York Times

تانیا تجلی

● باراک اوباما، رییس‌جمهور آمریکا اقدامات زیادی در عراق انجام داده است. از جمله این اقدامات ارسال سلاح برای مقابله با افزایش نگران‌کننده خشونت در عراق بوده است. اما ارسال سلاح به تنهایی مشکل عراق را حل نمی‌کند. مشکلی که ریشه در بیگانگی سیاسی اهل سنت و سایر اقلیت‌ها و ضعف فرآیند دموکراسی دارد. خونریزی‌ها در عراق به یک معضل اساسی تبدیل شده است. بیش از هشت‌هزار عراقی در سال ۲۰۱۳ کشته شدند که در این میان ۹۵۲نفر از اعضای نیروهای امنیتی عراق بوده‌اند. این بالاترین میزان مرگ‌ومیر از سال ۲۰۰۸ تاکنون است. پیش‌تر، القاعده در عراق در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ شورشی به راه انداخت که کشور را در آستانه جنگ داخلی کشاند. در پایان سال ۲۰۱۱ و با خروج نیروهای آمریکایی از عراق، القاعده نیروی بیشتری در مقابل نیروهای امنیتی عراق که به محافظت از غیرنظامیان می‌پرداختند به دست آورد. القاعده مبارزان خارجی خود را از همسایگان منطقه‌ای از جمله سوریه به خدمت گرفته است. مقامات آمریکایی مدعی هستند که دولت عراق تلاش به جداسازی در کشور کرده است. نوامبر سال جاری نوری مالکی در دیدار با اوباما در کاخ سفید از او تقاضای کمک کرد. این تقاضای کمک پس از شکست مالکی در رسیدن به معامله‌ای مبنی بر نگه‌داشتن تعداد کمی از نیروهای آمریکایی در این کشور پس از ۲۰۱۱ برای آموزش و جمع‌آوری اطلاعات صورت گرفت. آمریکا دارای منافع راهبری در ثبات عراق است؛ منافعی که بدون شک در خطر است. از این رو به‌دنبال افزایش همکاری‌های ضدتروریستی است. اما اگر مالکی و دیگر رهبران این کشور، به‌جای متحدشدن حول اهداف مشترک از طریق فرآیندهای دموکراتیک مدام با هم سروکله بزنند، حتی کشنده‌ترین سلاح‌ها در این کشور تاثیر مثبتی نخواهد داشت. مقامات آمریکایی می‌گویند که مالکی و دیگر مقامات عراق بالاخره خطرات ناشی از افراط‌گرایی در حال رشد در این کشور را درک می‌کنند و واقعیت این است که تنها رویکرد امنیتی ثبات در این کشور را به ارمغان خواهد آورد. آنها معتقدند نیروهای امنیتی عراق اخیرا در مقابله با شبه‌نظامیان موفق‌تر عمل کرده‌اند. مالکی و دولتش هم تمایل بیشتری برای همکاری با سنی‌ها و حل‌وفصل اختلافات نفتی با کردها از خود نشان داده‌اند.

مرسی: خبرهای بزرگی در راه است

محمد مرسی شش‌ماه پس از خلع‌شدن از ریاست‌جمهوری مصر، در حالی که در انتظار جلسه محاکمه دیگری است گفته این‌بار «اظهارات غافلگیرکننده‌ای» برای دادگاه دارد. او که با نگهبانان زندان برج‌العرب سخن می‌گفت، گفته اتفاقات بزرگی در جلسه محاکمه او روی خواهد داد. به گزارش ایسنا، او گفته است: «۲۵ژانویه حد فاصلی میان دومرحله از زندگی شهروندان مصری خواهد بود و سرنوشت آنان را تغییر خواهد داد.» در بیرون زندان اما همزمان با ادامه تظاهرات حامیان او، دولت مصر بار دیگر تاکید کرد با تمامی قدرت با اخوان‌المسلمین مقابله خواهد کرد. اتحادیه عرب هم اعلام کرده هرگونه حمایت از اخوان‌المسلمین مخالف توافقنامه‌های امضاشده مبارزه با تروریسم است. یکی از اعضای دبیرخانه اتحادیه عرب در گفت‌وگو با روزنامه عکاظ گفته: «کشورهایی که توافقنامه مبارزه با تروریسم را در نشست مشترک وزرای دادگستری و وزرای کشورهای عربی در آوریل ۱۹۹۸ امضا کردند، موظفند که به تصمیم مصر درخصوص اعلام اخوان‌المسلمین به‌عنوان گروه «تروریستی» احترام بگذارند.» از سوی دیگر روزنامه مصری الوفد گزارش داد عبدالفتاح السیسی برای نامزدشدن در انتخابات ریاست‌جمهوری از منصبش به‌عنوان معاون نخست‌وزیر و وزیردفاع استعفا خواهد داد. روزنامه مصری الوفد به نقل از منابع سیاسی آگاه نوشت: عبدالفتاح السیسی، وزیردفاع و معاون نخست‌وزیر مصر در نیمه دوم ماه جاری از منصبش کناره‌گیری خواهد کرد که این تغییرات همچنین شامل زیاد بهاءالدین، معاون نخست‌وزیر و وزیر همکاری بین‌المللی مصر نیز می‌شود. این در حالی است که سخنگوی نیروهای مسلح مصر، قصد السیسی برای نامزدی در انتخابات را تکذیب کرد.

«اردوغان» از «کودتای قضایی» می‌گوید

نخست‌وزیر ترکیه همچنان اصرار دارد رسوایی مالی دولتش را توطئه علیه دولتش بداند و همه‌جا از آن با عنوان «توطئه ۱۷دسامبر» یاد کند. به همین سیاق روزگذشته، به نوشته روزنامه حریت، رجب طیب‌اردوغان، در ضیافتی در استانبول با حضور شماری از نخبگان، نویسندگان و خبرنگاران حامی دولت از بررسی پرونده فساد که باعث استعفای سه‌نفر از وزرای کابینه‌اش شد، انتقاد شدیدی کرد و آن را «تروری نافرجام» و «یک کودتای قضایی» خواند. اردوغان همچنین گفت: «انتخابات شهرداری‌ها که قرار است ماه مارس برگزار شود، آزمونی برای دولت آنکارا پیش از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری در آگوست ۲۰۱۴ محسوب می‌شود» در بحبوحه دست‌وپنجه نرم‌کردن دولت اردوغان با رسوایی مالی، احتمال محاکمه مجدد صدها افسر نظامی و دیگر اشخاصی که به توطئه برای سرنگونی دولت محکوم شده بودند، قوت گرفته است. به گزارش آسوشیتدپرس، از جمله این افراد می‌توان به رییس سابق ارتش ترکیه و دیگر فرماندهان ارشد ارتش اشاره کرد. در مقابل ارتش ترکیه اخیرا در یک درخواست رسمی از دادستان‌ها خواسته تا ادعاها و اتهامات مقامات دولتی را مبنی بر توطئه‌بودن تحقیقات جاری بررسی کند. پس از روی کارآمدن دولت اردوغان در سال ۲۰۰۲، صدها نفر به اتهام دسیسه برای سرنگونی دولت محبوس شدند. اما پس از اینکه مشاور سیاسی ارشد اردوغان اشاره کرد که در پلیس و دستگاه قضایی برای افسرها پرونده‌سازی شده بود، مشروعیت احکام آنها زیرسوال رفت. متین فیضی اوغلو، رییس کانون وکلای ترکیه پس از دیدار با اردوغان به خبرنگاران گفت پرونده‌های جدید در دادگاه‌های جنایی عادی بررسی می‌شوند و نه در دادگاه‌های ویژه. با این حال، بولنت آرینچ، معاون نخست‌وزیر ترکیه چندروز پیش احتمال محاکمه مجدد افسران و تصمیم دولت برای تغییر پرونده آنها را رد کرد.

عکس روز

ناآرامی در بنگلادش در روز انتخابات، برخی معترضان با بطری‌های آتش‌زا به حوزه‌های رای‌گیری حمله کردند و صندوق‌ها را به آتش کشیدند. عکس: AFP

